

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **100017** (13) **U**
(51) МПК (2015.01)
C12H 1/02 (2006.01)
B01D 11/00

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2014 10102	(72) Винахідник(и): Муратов Віктор Георгійович (UA), Бевз Беатрись Андріївна (UA)
(22) Дата подання заявки: 15.09.2014	(73) Власник(и): ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ,
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 10.07.2015	вул. Канатна, 112, м. Одеса, 65039 (UA)
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 10.07.2015, Бюл.№ 13	

(54) СПОСІБ АВТОМАТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ЕКСТРАКЦІЇ ЧЕРВОНОГО ВИНА

(57) Реферат:

Спосіб автоматичного управління процесом екстракції червоного вина включає вимірювання та регулювання температури в екстракторі шляхом зміни витрат охолоджуючого теплоносія в охолоджувальну сорочку екстрактора. При цьому додатково вимірюють поточне значення керуючої дії регулятора температури вина в екстракторі, результат цього вимірювання перетворюють в корегуючий сигнал, який є прогнозованим значенням змінення температури вина в екстракторі на час запізнення наперед, викликаного зміною керуючої дії, і на величину корегуючого сигналу змінюють вхідний сигнал регулятора температури.

UA 100017 U

Корисна модель належить до технології виробництва червоного вина екстракційним шляхом. Даний спосіб може бути використаний у виноробній промисловості.

Відомі різноманітні способи управління процесом екстракції фенольних та фарбуючих речовин з винограду, які відрізняються технологічними схемами, кількістю регульованих параметрів та способами управління.

Відомий спосіб автоматичного керування процесом безперервної екстракції суслу, який включає автоматичне регулювання (стабілізацію) витрат суслу перед входом у екстрактор [Воробьев С.Г. Автоматизация производных процессов виноделия - Москва: Харчова промисловість, 1972. - С. 368].

Недоліком даного способу є відсутність регулювання температури суслу в екстракторі та низька динамічна точність системи автоматичного регулювання, пов'язана із шкідливим впливом контрольованих збурень на об'єкт регулювання, а саме коливань температури навколишнього середовища.

Найбільш близьким до запропонованого є спосіб екстрагування фенольних та фарбуючих речовин з винограду, який вибрано як найближчий аналог, що включає вимірювання та регулювання температури в екстракторі шляхом зміни витрат охолоджуючого теплоносія в охолоджувальну сорочку екстрактора [Валуйко Г.Г. Непрерывные и поточные установки для производства виноградных вин (Учебник) / Валуйко Г.Г. Технология виноградных вин - Симферополь: Таврида, 2001. - С. 241].

Недоліком даного способу є низька динамічна точність системи автоматичного регулювання, що пов'язана з наявністю великого транспортного запізнення у контурі регулювання температури в екстракторі, а також зі шкідливою дією неконтрольованих збурень на об'єкт управління, а саме коливань тиску охолоджуючої води.

В основу корисної моделі поставлено задачу розробити спосіб, який позбавлений згаданих вище недоліків.

Поставлену задачу вирішено в способі автоматичного управління процесом екстракції червоних вин, який містить регулювання температури у екстракторі, компенсацію шкідливого впливу транспортного запізнення у контурі регулювання температури у екстракторі, а також компенсацію шкідливого впливу коливань тиску холодної води на контур регулювання температури в екстракторі.

Згідно з корисною моделлю додатково вимірюють поточне значення керуючої дії регулятора температури вина в екстракторі, результат цього вимірювання перетворюють в корегуючий сигнал, який є прогнозованим значенням змінення температури вина в екстракторі на час запізнення наперед, викликаного зміною керуючої дії, і на величину корегуючого сигналу змінюють вхідний сигнал регулятору температури, а також додатково вимірюють поточне значення тиску охолоджуючого теплоносія, результат цього вимірювання перетворюють в корегуючий сигнал, таким чином, щоб температура в екстракторі не залежала від змін тиску охолоджуючого теплоносія, і на величину корегуючого сигналу змінюють вхідний сигнал регулятору температури вина в екстракторі.

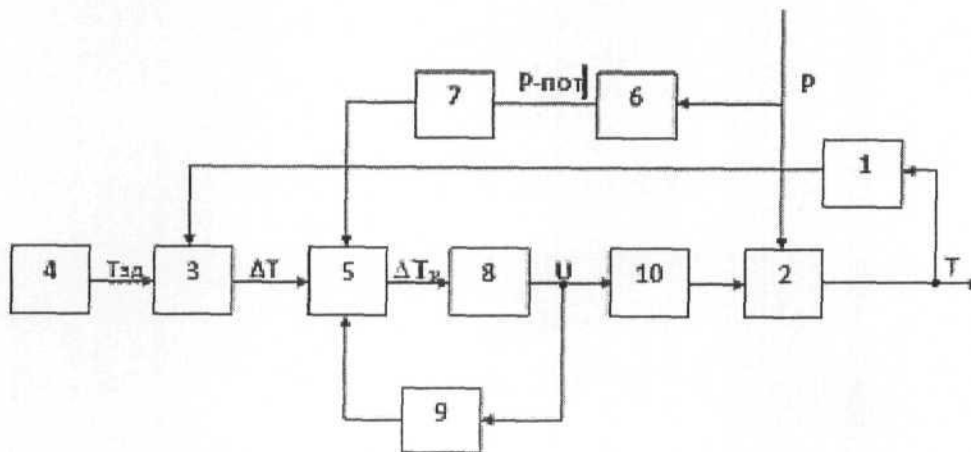
На кресленні наведено структурну схему запропонованого способу автоматичного управління, який реалізується наступним чином.

Сигнал поточного значення температури T , який вимірюють за допомогою датчика 1, що встановлений в екстракторі - об'єкті керування 2. Результат цього вимірювання віднімають у суматорі 3 від сигналу $T_{зд}$ задатчика температури 4. Отриманий таким чином сигнал розбалансу ΔT подають у суматор 5, де корегують за допомогою сигналів корекції. Один з цих корегуючих сигналів отримують за допомогою датчика 6 тиску охолоджувального теплоносія і відповідного вимірювального перетворювача 7. Інший корегуючий сигнал отримують за допомогою вимірювання значення управляючої дії U регулятора 8. Результат цього вимірювання за допомогою корегуючого сигналу 9 перетворюють в корегуючу дію, яку направляють в суматор 5. Тут в результаті алгебраїчного складання вказаних корегуючих сигналів з сигналом ΔT отримують корегований сигнал ΔT_k , що подають на вхід регулятора 8 температури екстрактора. За допомогою цього регулятора, який керує регулюючим органом з виконавчим механізмом 10, сигнал ΔT_k перетворюють у зміну витрат охолоджувального теплоносія крізь сорочку екстрактора таким чином, що стабілізують температуру в екстракторі на заданому значенні. При цьому поточне значення вказаної температури не залежить від транспортного запізнення у контурі регулювання температури екстрактора і зміни тиску теплоносія (холодної води або розсолу) у трубопроводі його подачі до екстрактору.

Результати імітаційного комп'ютерного моделювання підтвердили працездатність системи автоматичного регулювання температури екстракції та доцільність впровадження вибраного способу підвищенням динамічної точності.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

1. Спосіб автоматичного управління процесом екстракції червоного вина, який включає вимірювання та регулювання температури в екстракторі шляхом зміни витрат охолоджуючого теплоносія в охолоджувальну сорочку екстрактора, який **відрізняється** тим, що додатково вимірюють поточне значення керуючої дії регулятора температури вина в екстракторі, результат цього вимірювання перетворюють в корегуючий сигнал, який є прогнозованим значенням змінення температури вина в екстракторі на час запізнення наперед, викликаного зміною керуючої дії, і на величину корегуючого сигналу змінюють вхідний сигнал регулятора температури.
2. Спосіб за п. 1, який **відрізняється** тим, що додатково вимірюють поточне значення тиску охолоджуючого теплоносія, результат цього вимірювання перетворюють в корегуючий сигнал, таким чином, щоб температура в екстракторі не залежала від змін тиску охолоджуючого теплоносія, і на величину корегуючого сигналу змінюють вхідний сигнал регулятора температури вина в екстракторі.

Комп'ютерна верстка Л. Ціхановська

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Василя Липківського, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601